

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH-MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: **Vasárnap és csütörtökön.**

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

A bajai utcával szemközti Falcione-féle ház, hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények intézendők és minden díjak fizetendők.

Feloldó szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 ft — Félévre 4 ft — Negyedévre 2 ft.
Néptantóknak egész évre 6 ft. Félévre 3 ft. Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

Parlamentari viszonyok.

A magyar országgyűlésen a heves jelenetek és személyes sértések egymást követik. A tárgyalások nyugodtságát már sokáig nélkülözik; személyeskedés és elkeseredett pártharok dühös kifakadásai napirenden vannak.

A magyar parlament tekintélye a közönség előtt súlyos és minden jó hazafi szomorúsággal látja parlamentarizmus életünk ezen elvadását.

A sajtó egyhangulag elítéli az országgyűlésen újabb időben lábra kapott tárgyalási modort és az országgyűlés tekintélyét a tárgyalások komolyságát alaposan egyoldalú személyeskedő harozot, mely ha így tovább tart az egész parlamentarizmus nevetségessé teszi.

A kormányparti sajtó az ellenzékét vadója azzal, hogy a magyar országgyűlésen a kravallumok egymást érik, hogy az országgyűlésen semmit sem végeznek, hanem folyton csak veszekednek.

Tény az, hogy a parlament működése már évek óta meddő; — tény az, hogy a tárgyalások menete az oly gyakran ismétlődő igazságszerzők, és a parlament tekintélyét veszélyeztető személyeskedések napirenden vannak, igaz, hogy a parlamentben most uralkodó állapotok megbotránkoztatók, és igaz az is, hogy az ellenzék nem igen válogat a kifejezésekben s hogy gyakran oly hangot alkalmaz, mely nem oda való.

Concedájuk tehát, hogy az ugynevezett parlamenti botránnyak egyes ellenzéki képviselői is részt vesznek, de azért ne higgye el senki, hogy a kormányparti képviselők artatlan barátságok. Sőt merem állítani, hogy az utóbbi időben oly gyakran előforduló parlamenti botránnyak okozói mindig a kormány és párta voltak.

Elsimerjük mi is, hogy egyes ellenzéki képviselők dühös kifakadásai imparlamentarisak, azok parlamentünk tekintélyét sértik, és mégis — s ez nagyon is figyelemre méltó körülmény — a közvélemény habár elítéli, de rokonszenvezőt még nem fosztja őket, rokonszenvez pedig veük azért, mert habár a modort helyteleníti, elismeri mégis, hogy részben igazuk van.

S ha a mostan uralkodó hangulat és tárgyalási

modor indokait kutatjuk, arra a meggyőződésre jutunk, hogy ezen állapotoknak nagyon is mérlegható okai vannak, ezek csak természetes kifolyománya a kormány és az uralkodó part imparlamentaris ténykedéseinek, melyek az egész parlamentarizmust meghamisították.

A parlamentarizmus s vele kapcsolatban a politikai tisztesség megkívánja, hogy a kormány akkor, ha ígéreteit nem tudja bevaltani, ha programját nem tudja érvényre juttatni, köszönjön le.

A kormányváltozást kell, hogy rendszerváltozás kövesse. Csak hogy nálunk az másként van. Nálunk összeegyeztethető az elvi ellentét, csak hogy a hatalom nem kerüljön más kézbe.

Tiszta megbukott a Kossuth-ügy miatt, követte Szapáry, ki nyíltan kijelentette, hogy Tiszának Kossuth honostása ügyében tett ígéreteit magára nézve nem tartja kötelezőnek. A morál megkívánja volna, hogy Tisza Kálmán az ellenzék padjába üljön; e helyett azonban ő kijelenti, hogy mindenben megöregyedik a Szapáry-kormányval és a Szapáry-kormány nem lett más, mint az előbbinek folytatása. Az üzlet firmát változtatott, de az üzletvezető, a tulajdonos Tisza maradt.

A nemzeti part által hirdetett eszmék mindinkább tért hódítottak. A közigazgatási államosítást, Apponyi Albert programjainak és sarkalatos pontjait, melyet a kormány és párta 15 esztendőn át ellenzett, a közvélemény dadára juttatta.

Az ország közvéleménye sürgette a reform behozatalt és a kormány, mely Apponyi programjának esküdt ellensége volt, máj 15 éven át a program ellen küzdött, nem vonta le ebből a következményeket.

A politikai morál azt kívánja volna, hogy a kormány, midőn annak tudatára jutott, hogy az általa ellenzett elv a közvéleményben győzött, — adja be lemondását.

E helyt az onban mi történt?

A kormány nem mondott le, hanem elcsente a nemzeti párttól a közigazgatási reformot és felvette programjába, csak hogy a kormányon maradjon.

Hát politikai tisztesség ez? És az a part, mely éven át leszavazta az ellenzéknek a közigazgatási álla-

mosítását sürgető javaslatát, egyszerre e reform lelkes barátja lett.

A közigazgatás reformja megbukott, a politikai tisztesség úgy kívánja volna, hogy a kormány is bukjon, mert a hol igazi parlamentarizmus uralkodik, ott az elvet együtt győz vagy bukik a kormány. Nálunk azonban a parlamentarizmus meg van hamisítva.

Az ellenzék elvei mindinkább tért hódítottak. Egyik elve a másik után jutott dadalra és a kormány és párta egymás után veszi át az ellenzék által vékony át váltott és a kormány által ellenzett elveket.

Az ország meggyőződött arról, hogy az uralkodó pártukkal folyton csak hitegeti és csalogatja az országot, meggyőződött arról, hogy azokat az eszméket, melyeket a kormány az ellenzékől átvett, s melyeket kényszerűségből programjába felvett, azoknak érvényesítenet nem akarja komolyan, azokkal csak csalogatja az országot.

A kormány és az uralkodó part elvesztette hitelet, s midőn az ugynevezett liberális part belátta azt, hogy a régi czegez elkopott, hogy a régi czez hitelet vesztette, eltávolította azt és új czezget tűzött ki, S habár az új czezegen Wekerle neve szerepel, tulajdonosai a régi megbízhatatlan már másodsor esőde juttott üzletársak, a Tisza-kékk; — és a polgári házasság csak reklám, mellyel a hitelet vesztett czez újra prosperálni szeretne.

Igy állnak nálunk a dolgok s az utóbbi kormánybukások, hamis bukások voltak és a megkarosított hitelező maga a nemzet.

A hol tehát rendszeresen üzetik a hamisítás, mint nálunk, ott ne csodalkozunk, ha a parlamenti állapotok tőrhetetlenné válnak.

Núnesen igaz honpolgár, ki szíve mélyében nem volna arról meggyőződve, hogy Apponyi albert gróf a legvalószínűbb arra nézve, hogy az ország ügyeit vezesse; nem volt még Magyarországon Kossuthon kívül oly férfi, ki oly népszerűséggel bírt volna és méltán, mint Apponyi.

Mindenki, még ellenfele is benne látja Magyarország jövődó miniszterelnökét, és egyedül töle várja a nemzet a jelen tarthatlan állapotok megszüntetését, Magyarországnak a 67-es kiegyezésben biztosított, de azóta rég feladott és eljátszott közjogi helyzetének helyreállítását, a most

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

Markovits Iván.

1858—1893.

Mély és nagy bánatunk van a Gabelsberger rendszer gyorsíróinak. Meghalt Markovits Iván, e világhírű rendszer magyar nyelvre való áttulajtozó, a budapesti magyar gyorsíró-egyesület alapító-elnöke, az országgyűlési gyorsíróinak másodfokú és a róla emevezett magyar gyorsíróinak harmincz év óta emyedetlen művelője, mestere, tanítója és terjesztője.

Elköltözött örökre egy jobb, egy holdgyöngy házába, a honnan több visszatérés nincsen. Leszállott a sírba, a hol majd csendesen pihenhet meg, a hol már többé munkálkodnia nem kell.

Elbucszott mindörökké az ő szeretett hivatás: tanítványaitól, barátaitól, ismerőseitől és rokonaitól. Elbucszott azon tudattal, hogy hűségese felett meg mindannak, a mit élete céljául tűzött maga elé. Nyugodni, pihenni tért azon meggyőződéssel, hogy szelleme közöttünk marad, hogy emléke azért élni fog és hogy műve — a gyorsíraszt művészeté, — ezentul is csak oly gondosan lesz apolva, mint életben.

Ugy szentüret nyugalomra, mint egy gondos, szerető atya, kinek ravatalának gyermekei hullatnak forró, néhez és banattaljes könyeket. Ugy ment utolsó útjára, mint egy elfaradt munkás, kinek pihenésre, kinek hosszú igen hosszú alomra van szüksége.

Markovits Iván 1838. június 2-án Kőrmöczbányán született. Iskolált Selymcezen és Bécsben végezte. Az 50-es évek elején, már mint ifjú annyira lelkesült a gyorsíras iránt, hogy sajátjává tette az akkor hazánkban divó angol gyorsíró rendszert, 16 éves korában a selmezi gimnasiunumban elő is adta. Középskolan tanulmányainak végével 18 éves korában Bécsbe ment az egyetemre jogot hallgatni, a hol megismerkedett a modern gyorsíras atyjának, Gabelsbergernek nevével, a mely akkor már számos európai nyelvre volt átültve. Itt e rendszerből mint 20 éves fiatal ember tette le a vizsgálatot. Később mint a gyorsíras tanára, a bécsi birodalmi tanács gyorsírója lón s mint ilyen szakcsikkével csakhamar előkelő nevet is vívott ki magának a bécsi német gyorsíró körökben. Azonkívül élénk részt vett a német gyorsíras reformmozgalomban. Reformjavaslatai oly hullámokat vertek, hogy Németország és Ausztria legkiválóbb gyorsíró egyesületei (a svájci, berlini, drezdai, bécsi, inshrucki, brünni) tuzetes tanulmányozás tárgyává tették azokat, 1859-ben a bécsi gyorsíró-egyesület által a gyorsíras tanítása végett Brümbe küldetett ki s ottani emyedetlen működésének

eredménye lett, hogy: ott egy maig virázgó gyorsíró egyesület létezik.

Csakhamar ezután a bécsi központi gyorsíró-egyesület Markovitsot jegyzőkönyvé, majd alelnökévé választotta.

Tett-vágya azonban ekkor sem hagyta nyugodni. A 60-as években egy német egyetemi gyorsíró tankönyvet írt, mely jelenleg a negyedik kiadásban forog közökben külföldön és hazánkban. A 60-as évek elején Bécsben a Thezezinumban a német és magyar gyorsíras tanára névetetett ki. Ekkori hallgatói sorából számos oly férfi került ki, kik Ausztriában az állam-élet legkiválóbb polczain foglalnak helyet (u. m. Gausch Pal báró, közoktatási és Baquehem Olivier marquis, kereskedelmi miniszter). Később Magyarországon is számos kiváló hazánkfi, így a többi között a megboldogult Baross Gabor kereskedelmi miniszter is tole tanulta a gyorsíraszt.

Mindazonáltal e nagy férfis sohasem hagyta nyugodni az az eszme, hogy Gabelsberger művét a magyar nyelv szelleméhez képest, hazánk nyelvére át ne ültesse.

Tervével 1863-ban lépett fel először a Szombathy Ignác által hazánkban megindított Gyorsíraszt című szaklapban és pedig fényes eredménnyel, a melyben 1863-tól a budapesti magyar gyorsíró egyesület létesítése után Markovits rendszeré mindjobban kezdett terjedni, 1864-ben, a midőn hazánk alkotmányos korszaka újból feléledt, kiadta tankönyvét. Időközben több évi gyakorlati kísérlet és módosítás után végre teljesen megvalósította kedezzen eszméjét, melynek később hálalga élete egész munkásságát szentelte.

Gyorsírasa 1867-ben az országgyűlési gyorsírosdában is alkalmazásba vétetett.

Műve 64 óta tíz kiadást ért el és egy egész irodalomnak adott létet.

Rendszerének oly gyors elterjedésére tagadhatatlanul nagy befolyással volt tapintatos, meggyőző, finom és kedves modora, mellyel magának nagy számú hallgatósgát tudott szerezni a budapesti egyesület, mügyetem és azon budapesti tanintézetek körében, hol gyorsíraszt előadta.

Követőinek száma évről évre szaporodott. Száz és százakra megy azoknak a száma, a kik az ő kibontott zászajla alá sorakoztak. A hivatalos statisztikai kimutatások szerint évenként körül 2000 tanuló teszi sajátjává hazánkban művészetét s ez idő szerint 150 tanfolyamon adták elő rendszerét.

Ő maga is faradtatlanul munkása volt gyorsírasztának. A holdogult Baross Gabor keresk. min. megbízásából e miniszterium tisztviselőinek évenkénti gyorsíras tanfolyamot rendezett. A nagy, kir. Ludovica akadémia növendékeit ő maga oktatta e tudományban. S utolsó eszméje, egy szép, egy magasztos ideája, a hölgyek számára nyitott tanfolyama lett.

Fáradozásait siker is koronázta és egészen méltán. Mert ha feltehetjük, hogy Markovits a gyorsíras tanítókat vizsgáló bizottság tagja volt, hogy a budapesti magyar gyorsíras egyesület által évenként rendezett országos irasversenyek számára 1300 ftrból álló alapítványt létesített, hogy magyar tankönyve 10, német tankönyve 4 kiadást ért és hogy rendszerével egész gyorsíras iródmát létesített, melyben iskola- és olvasókönyvek, szaklapok, történelmi munkák és brosúrok keletkeztek, akkor, természetesen fogjuk találni, hogy a mesternek, Markovitsnak, sok elismerés és kitüntetés juttott osztályrésül. 1878-ban a francia közoktatási miniszterium Officier d'Academie címét adományozta neki. A király a Ferencz József-rend lovagjává nevezte ki Markovitsot. Németország legreggibb gyorsíró egyesületei (a müncheni, bécsi, brünni) pedig tiszteletbeli tagul választották meg. Az utóbbi nemzetközi gyorsíró kongresszuson, (mely Münchenben 1889-ben több világrész gyorsírosból alakult meg) Markovits a magyar közoktatási miniszter Csaky Albin gróf megbízásából vett részt. A kongresszus Markovitsot másodikelnökévé, polgartársai pedig pár évvel ezelőt Budapest főváros képviselőtestülete tagjává választották meg, mely állásban több ízben közérdeki ügyekben fel is szólalt.

Ez volt Markovits Iván életpályájának rövid vázlata. Igen, csak rövid kivonata, mert mindat elmondani, papírra vetni nem lehet, a mit e nagy férfi életében megvalósított, s a mely sok jót erők és ezrek köszönhetnek neki. Rövid volt pályafutása, de diéső. Igaz, még sok lehetett volna tőle varni, de a sors a kéréletlenül halál kiragadta az élők sorából. Kiragadta tanítványainak nagy fájdalomra és hivenek potóhatatlan vesztésére 55-ik évében, folyó hó 5-én déli egy órakor. Ő meghalt, lepietett örökre, de emléke él, élni fog mindörökké.

Markovits Iván tetteit f. h. 7-én délutáni 4 órakor helyezték örök nyugalomra Budán, a nemetvolgyi temetőben. A részvét oly óriási volt, hogy a halottas hat elözt zeneknek hullámzott a gyászoló közönség. Mindenütt csak közönség, mindenütt csak a mely bánat jele volt. Még azok szempillán is megcsillant a köny, a kik talán nem is ismerték soha. Végig gördül ozezán a bánat könyv ellenfeleket, a Stolze-Fenyessy e rendszer hivenek is, midőn könyvelteket ravatalát el őt életlen, megtréve láttak azt a férfit, a ki életében oly sokat, oly végtelenu sokat küzdött ellenük.

Barátai, ismerősei, tanítványai, rokonai és ellenfelei mind fájdalommal zokogással járultak a halotthoz. De lehetetlen is mind meg nem induli, midőn beléptek abba a szobába, a hol ő máskor oly barátságosan, oly szívesen fogadott mindenkit és most hidegen szöncökül lélekszik. Lehetetlen volt fel nem járulni, midőn most, az egykor oly kedves, verőfényes szobát, fekete, nehéz

duló vallás háborúk megszüntetését, az égető politikai reformok keresztülvitelét.

A kormány évek óta egymás után töle veszi programját, de annak megvalósítására képtelen.

S pirulva valja be a nemzet, hogy e providenciális férfit hatalmas lángelméjét nem a miniszterelnöki széken látja működődni.

Pirulva mondjuk azért, mert parlamentáris országban vagyunk és ennek dacára egy eszközökben nem változatos pártkiki uralma alatt nyögünk, holott másként kellene annak lenni.

Apponyi Albert grófnak a honvédségről tartott utóbbi parlamenti beszéde teljes meztelenségben tárja fel előtünk nyomorult helyzetünket; szuverain állam vagyunk és honvédségünk nem más, mint a közös hadsereg segélycsapata, honvédségünknek nincsen tüzésége, nincs vezére. Állam vagyunk s nincsen államiságunk, nincsen annyi önállóságunk és hatalmunk, hogy nyelvtünknek jogait érvényesíthetők, hogy kivethetők azt, hogy fiaink ha katonává lesznek magyarok maradhassanak. S van-e honpolgár, ki Apponynak ne adna igazat, van-e ember e hazában, ki a nemzeti párt kívánalmait jogosnak méltányosnak ne találja.

S miért nem nyerneik sérelmeink orvoslást? miért nem teljesítenek-e kívánalmak? Talán a magyar király nem akarja méltányolni a magyar nemzet jogos kívánalmait? Nem!

Habár ilyen színben tünteti fel ezt a kormány s leplezve ezzel vádolja a koronát a nemzet előtt, a nemzeti aspirációk képviselőit pedig vizont a koronával azzal vádolja, hogy lázító agitátorok. E denuncziáns politikával tudta magát e párt annyi ideig kormányozni tartani, e denuncziáns politika eredménye a mai tarthatatlan állapotok.

Magyarország átka mindig az volt, hogy a korona lelkiismeretlen tanácsadóktól volt körülveve. Ez az átok sújtja még mindig az országot. E lelkiismeretlen tanácsadók és a denuncziáns politika folytán ma a korona és nemzet közt aggasztó elhidegülést észlelhetünk. Nem csoda tehát, ha a magyar parlamentben nem folynak oly bizzadtan a tanácskozások.

A parlamenti botránnyok okeszerű összefüggésben vannak a kormány csalárd politikájával.

A jelen állapotok tarthatatlanok. A parlamentarizmus egy párt érdekében történt meghamisítása nem maradhat veszélyes következmények nélkül.

S ha a magyar parlamentben egyes ellenzéki szónokok ekkeseredtek kifakadásai talán a parlamenti hangzálat össze nem egyeztetkedik. — de azt el kell ismerni, hogy a kormány cselekedetei és politikai immoralitását még az eddig hallott legelkeseredettebb kifakadások sem jellemzik kellőképen.

Ha tehát a parlamentben botránnyok vannak, ennek odiuma a kormányt terheli, mert lelkiismeretlen párt-politikájával idézte elő ezen tarthatatlan állapotokat, melyek politikai viszonyainkban aggasztó fordulatot idézhetnek elő.

Komoly krízis előtt állunk, melynek csak egy közbizalmatlan alapuló kormány vehet véget. — | —.

Megyei s helyi hírek.

* Merénylet a hercegprímás ellen. Tegnapelőtt városunkban általános megdöbbenést keltett a

fővárosi lapok ama híre, mely szerint Magyarország hercegprímása Vasváry Kólos ellen, egy elvetemült ember a budai primási palotában merényletet követett el. Az isteni gondviselés megövtö a jóságos szívű, kiűnő főpapat a gyilkos kezétől; s mi egyrészt e felett örülnök, szomorúság fogja el másfelől szívünköt, hogy a primás fiatal titkára, kit annyira kedvelt a főpapat — veszélyes, sőt halálos sebeket szenvedett, hogy urat megmentse. A merénylet következőleg történt: Hetfőn délelőtül valamivel tizenkét óra előtt nyert a primashoz audienciára bebecsátást egy Csolites Mihály nevű ember. A primás titkára dr. Köhl Medárd vette be, ki mintha sejtette volna, hogy az ember rosszat akar, benntmaradt mint az elfogadó teremben. Csolites előadta kérését s zökor a hercegprímás azt mondónk, hogy nem ígérhet addig semmit, a míg Loskay főkörmányzó urat meg nem halgatta. Csolites dacosan felelt, mire a primás egyszerűen hatat fordított és a másik szobába indult. Csolites ekkor kirántván kesét a primás után rohant, hogy hátába döfje kesét. A titkár e pilanatan odarohant s megragadva karját, akkorat lödött rajta, hogy ez majd hanyatt bukott. A primás ekkor megtörodülvan segítségért kiáltott, mire az elfogadó teremben lévő Varga kapán berohant s látván, hogy a titkár a merénylővel dulakodik, odarohant és Csolites torkát oly erővel szorította meg, hogy az belekekölt, a keséd azonban még sem engedte ki kezéből. Varga ekkor odaszólt a primásnak, a ki maga esavarta ki a gyilkos szerszámat a merénylő kezéből. A merénylőt azutan Varga kapán és a titkár is, — ki ekkor még nem is ezerte a zsurasokat — vezettek ki a tornacra. Csolitesen valami tompa fásútság volt érot, mert lagyta magát vezetetni, és ott adták a rendőrségnek. Mikor a titkár visszatért, e szavakra fakadt: „Ez az ember megszurkált” és kimerdve a vértől borítva összeesett. Hamarosan agyba fektettek, orvosokat hívtak. Ott helyen szarta meg a merénylő e derek ifjú papot, ki a primás életét megmentette. A sebek közül az egyik nagyron veszélyes. A beteg állapota eddig aggodalomra okot nem ad. Az ország minden részéből részvét táviratok, és öröm nyilvánítások érkeztek, hogy a primás a veszedelmét szerencsésen túlélt. A gonosztevé, ki az angyalszélű lényű, jó és nemes főpapat ellen merie emelni kesét, hogy őt meggyilkolja ez aljas tetteivel eieve ajfajtszatá igényét az emberek minden részére. A kihallgatásnál miúndt bevaltotta őszinten s csak az fajlalta, hogy nem a primást magát ölhette meg. Adjunk hátat a gondviselésnek ki gyilkos kezéből ekként megmentette szeretett bíboros főpapunkat.

* Áthelyezés. A karácsonsi törvényszéknel működő Baldy Liszto telekönyvezőt az igazságügyminiszter a bajai kir. bírósághoz helyezte át.

* Felfüggesztett jegyző. Adá közzé jelezte Jánosky Miksát a közpének hűtlen kezelése miatt, a zentai járás füzelszabójára felfüggesztet-e hivatalból. Az ideiglenes megúrlót alást Ábrahám Mihály ottani jegyzőjé tölti be. Az ekekét pénzeket a jegyző apósa megúrlótva a megoyi ház penztára fekdítöte.

* A szabadka-bajai főispán ünnepélyes beiktatása f. hó 20-án 22-én lesz. Az ünnepélyre Zombor és Baja város törvényhatósága meghívja Bes-Bodrogly megye főispánját és községeit. Zombor, és Újvidék sz. kir. városok községeit és közigazgatási bizottság államhatalmokat. A megajlított program szerint, — mint a „Bajai Kezöny” írja — Vojnis István főispán a reggeli vonatlat érkezik a városba, hol a hatós gyevelen a főispán üdvölt. Innen díszmenében kísérik a városba. Delelőt 10 órakor „eni

sanele” lesz a róm. kath. plébánia templomban. 1/11 órakor pedig a törvényhatósági bizottság díszközgyűlése, melyen a főispán lelezi a hivatalos esküt és elmondja zászlófoglalo beszédjét. A közgyűlésen dr. Hegedüs Aladér főjegyző fogja a főispánt üdvözlöni. Közgyűlés után a főispán fogadja az összes hatóságok és testületek tisztelőit. Delelőt 2 órakor lesz a díszelő, este pedig a casino rendez estélyt, az új főispán s a vendékek tisztelőit. A díszelő programot legújabban foglalt kitöcsésítai. Ezel képesítéssel emelhetjük meg, hogy városunk törvényhatósága a tizenöt napotlen való mikéni megjelölés ügyében holnap d. e. délt tart a városihas nagytörményben.

* Az áruszarnok dal- és táncostályének programja. Az áruszarnok miúnt már megis emelűtök f. hó 15-én a polgári kaszinó teremben, hangversenyyel egybekötött táncostály rendez. A hangverseny műsora a következő: 1. „Magyar királyinduló” Huber Károlytól énekli az iparos dalárda férfiak, zongorán kíséri Koratpfányósi Ernőst ír. 2. „Lenyáló lányomsz” Zsakovszky Józ. F. től, énekli a dalárda vegyeskara. 3. „Bonyolski bűvészt” ketős Doppler Ferentől, énekli Csapó Marista és Szoros Antal ír. 4. „Vinya” Abt Ferentől énekli a dalárda férfiak. 5. „Hymusz az éjhez” Beethoentől énekli a dalárda vegyeskara. 6. „Dala” Stroeholt, énekli a dalárda férfiak. A tánc folyamán tombola is lesz, melynel az eddigieket előleggel nem tombola kártyákkal fogjuk játszani, hanem egyszerűen kihűtöt szakkal és a nyeresz szám tulajdonosa az érdekes tombola nyereszék közöl tevész szerint vásárolhatnak.

* A telefon bérleti. Belt. Szobstény, Faldoboz Gusztáv, a fogyasztás is taladó bíróság két allomásra Hovszler Lajos vez. Horvátyos Stúp. Weber Mihály, dr. Spitzer Mór, Pernaák B. Lindt, dr. Alföldy Gedeon, Koczkar Zsigmond, Boleim Károly, önk. tüzöltő egytel. Olvasókör, zombori lakárcsapat, zombori keresztúti és iparban dr. Mohar Gyula, Tóváj testvérek, Bittermann Nandor, Jaros Gusztáv, Weidinger S. és Zs., dr. Balogh Ernő, dr. Vujevits Zoltán, dr. Thurzsky Zsig. Oblat Károly, Szilágyi Mór, ki az ügyveti kar részére saját felkéréségre egy kapcsolatot akart bérleti kar pertár, akar a járásbíróságnal, azotban Széchenyi József kir. törvényesztől énik azt nem engedélyezze.

* Ekvívó. F. hó 18-án vezet őltárhöz Hoffmann István zombori iparos. Schveier Mariska kisaszonnyú Bieson.

* Nagy tűz. Vaskaton f. hó 7-én óriási tűzvész dühögött. Úgyzólván az egész község lángokban állott. Legzett 32 hó. A kar hozzávetőlegesen meghaladja a 25 ezer forintot. Az olvasnal a csendőrség tartotta fen a rendet. Este 9 órakor még javába lohogott a tűz.

* A szombati földrendést nemcsak mi zomboriak, de az ország számos városában éreztük. Megyénkölcs Baján, Újvidéken, Szabadkán, Ó-Bécsen, Apatinban, Zenta Adm. Os. és Új-Vehszáron éreztük. Miúndt csak pár másodpercz tartott és sehol kárt nem okozt.

* Bácsmegeye szennyes. Stelzer Frigyes kisaszvi ev. lelkészöl, ki a Bácsmegeyei korpuzező és közigazgatási mizerikai baktör leleplelésé ügyében már oly hosszú idő óta működik elismerésé méltó buzgalommal, egy érdekes riportat van saját által s legújabban meg meg is írt. A riportnak, — melynek kefelevezővel vertük — címe: „Bácsmegeye szennyes. Ad-tek a Bácsmegeyei korpuzező tisztosodéhoz” írta Stelzer Frigyes. A riport ura 30 kr. s a szombati Kicskeszen lesz kaplató. Ha az érdekes érdekes leleplezési bizonyítara feltűntet kellő munka nyomtatásban meg fog jelenni, szemel önyeték közzélik kelte.

* Szabarlör irja tudósítónk: Szaboton delelőn községünkben heves földrendés volt éreztök. A lakosokban a burdortakok íngatnak, sok helyen a képek leesetk a falról, és a falórak megdőltek. Nemely gyongyháló épület falak megpedregedtek. Szék lakosaink éppen a templomban a kitöcsésödött. A pap prédikációt tartott, egyszerűen csak megrögtölta a széköt. Ha az érdekes érdekes leleplezési bizonyítara feltűntet kellő munka nyomtatásban meg fog jelenni, szemel önyeték közzélik kelte.

* Telefon Baján. Mint értesülünk a telefon Baján is he lesz hozva, a mennyiben a kívánt 25 előfizető jelentkezett; sőt még azon felül is nehányan. A bérlet közzöt úgy egyeztek, mint tarsulatak szereplés. Vannak kik több allomásra fizeték elő.

* A hirnevés „Hahn Illós.” Olvasókör bizonyára eméleztök a fővárosi lapokban a múlt evlon megjelent ama szent-

zsef nevelő intézet Markovits Ivánnak, az intézett buzgó tanárának. — »A akadémia tanári kara tanár társuknak. — »A győri gyorsíró kör tiszteltbeli tagjának. — »A debreczeni főiskola gyorsíró-gyűlést. Szeretett mesterének. — »Seinem Ehrenmitglied. Stenogr. Central Verein München. — »A futó utcai haznak kalós szeret-tel háziuruknak. — »Rubner Vilmos és Vilma. Felejtethetlen barátjuknak. — »Emil s Carl Ünserem theuren Schwager Iván. — »Dem unvergessen Ivan Familie Becey. — »Famille Hudovergny. — » stb. stb.

6 óra volt midőn a gyászoló menet a temetőbe érkezett. Itt a sir közé csoportosultak mindannyian, a hol dr. Günther Antal jogtudor az országgyűlési gyorsírók nevében igazán megható szavakkal búcsuzott el a halottól.

Szaggatott beszédére, el nem fojtott zokogására s a szívég lehatoló szavaira a községnek mindegyike csöndes könyeket hullatott.

Majd Maywald József, kegyesrendi szerzetes és a budapesti magy. gyorsíró egyesületének alelnöke mélyen hatva meg a fájdalomtól mondott búcsubeszédet ezen egyszerűen nevében.

Rendkívüli ékeszlása és szívességű szavaira csak a hallgatóság könyve tud felélni.

Egy pár pillanattal néma csönd állott be. Csak közhe-közbe vegyült el egy-egy szóhat a némaságban melyet egy igazán, cínkészt szerető kehel hallatott.

Ezutan következtek a legintézetesebb perzek. Horváth Vinczénél a galsbergéri női gyorsírókör élönke így női fájdalommal rögtönrezt egy pár szót tanuló társai nevében, mesterének. Az ekkeseredést, a lelki fájdalmat leírni nem lehet, melyet léteszedél szült.

Reszketve, zokogva és keservesen sirva mondta el a következőket:

»Mi a női gyorsírókör tagjain megjelentünk it, hogy utolsó Isten hozzád mondjunk neked Mesterünk Végtelen fájdalommal lot el kélünkkel az a tudat, hogy épen ezek utolsó szavaink, melyek ajkaink felett rebegnek gyorsíró arczaonásid — úgy vélem — most is csak a régek, csak a jirta várt fel rajtunk a szélszég szine. Kóny gördül végig mindnyájunk óreazin, midőn töled most örökre búcsút veszünk. A végtelen banat hat le szívünk legmélyére, midőn mint követőd, tanítványaid hullatnak könyeket feletted.

Igen te voltál mindenünk. Te voltál a gondos kérészt, ki a szépen fejlődő zsenge növénynt plántaltad, hogy egykor idők multán a sors zordon keze se torbasse meg.

Célzód: művednek a női körökbe való átültetése volt. S ime, midőn már befejezték vélted törekvésidet, a megkezdett munkát be nem végezhetted, mert kiragadtad, hogy miúnt megsemmisítsen és hogy a te reményeidet megölje.

Mint a zivatartól megtépték virágok vesznek körül szeretett tanítványaid, a kilnek kérészte te voltál. Mi szépen is növekedünk, de a te elvezésedet feletti fájdalom örökre megtört. Megtört, hogy ne remélünk többé, megsemmisített, hogy reményeidet romba döntse. Te mégis most messze-messze egy szélb. egy nyugalmasabb hazába tölünk, a honnan többé visszatérni nincsen, de emléked azért örökké szívünkbe lesz véve. A te szellemnedben mindörökké meg fogunk phenni. De mind-annyiszor sajogni fog kélünk, ha e kintjeles perzekre vissza fogunk emlékezni.

Korán, nagyon korán hagyta itt hivedeit! Nem látjuk majd többé jóságos arcodat, nem halljuk többé buzdító, lelkes szavaid.

Mindannyian megtörvé veszünk körül sziedet. Mindannyian forró imát rebegünk az ég urához, hogy legyen nekéd könnyű a hant, mely perladozó teemled földi.

Koszorút vetünk szentföldödre, koszorút, mely a forró szeretet, ragaszkodás és elvezésedet feletti banatunknak kifejezője. Isten veled Mesterünk!

(Legyósitá: ifj. K. Á.)

Már hantolni akarták a sirt, midőn a gabels, női gyorsíró kör tagjai sorából meg Mandel Juliska kisaszonyú mondott megható beszédet. Szépen, nagyon szépen beszélt. Úgy búcsuzott el a draga halottól, mint legelő a hölgyek közöl, ki művészetét sajátává tette. Köszönetet mondott a feldehettelen énokek azért, hogy művészetével egy újabb pályát nyitott a nőnek. Egyuttal pedig egy fogadást is tett, hogy azon pályát, a melyen halad s a melyet neki a gyorsírószázad adott kezébe, elhagyni nem fogja, de apólni, gondozni fogja e művészetet addig, a míg ő is oda le nem tér nyugodni, a hol már munkálkodni többé nem lehet: a sirta!

Csendes szölyg lebegett el mindeniknek ajkáról.

Utószónak hozhat fel Vargay István a stólezce-fenyessy női gyorsíró kör vezetője. Igazán kelte legemélyeből fakadó szavakkal búcsuzott el ellenfeleltől. Barádot voltam, de elenszéged is — úgygond. Ellenszéged, de olyan, a ki becsületi, tisztelni és szeretni tudott. Mester! Mester! Most én búcsuzom legutójjára tőled.

Utolsó szavaiiba valami olyan szívzsággató érzelmet vegyült el. A halottnak életben elenszég volt s mégis igaz barátja, élene küzdött és mégis szerette!

Ezutan csöndesen oszlott el a díszes gyásztozég.

Ifj. Kubiss Ágost

a „Gabels” gyorsírókör vezetője.

Ezen labdacsock minden tekintetben hasonló praeparatumok elő helyezésűek, mert mindentemű káros alkatrészekről mentek, a leggyógyos eredménnyel használják hasbetegségeiknél, mert vertiszlító hatásnak nincsen gyögyeser, mely könnyebben s a mellett teljesen ártalmatlanul

hasrekedést

a legfőbb betegség ezen bizonyos forrást eltávolítja. Czukorosság miatt meg kis gyümölcsök is sávosan veszik be. E labdacsocknak Pitha tanár, udvari tanácsos igen bizalmasan bizonyítványt állított ki.

Egy doboz ára 15 labdacsockal, 15 kr. egy tükeres, ára 8 doboznak, 120 labdacsockal, 1 frt. Oly doboz, melyben e ezégnév: Apotheker „zum heiligen Leopold“ nem áll, s mely hátulján vedjégyüket nem viseli, az utaztat, melynek megvételeitől a közönség figyelmeztetik.

Neustein-Féle Gyógyeszer

Jel megfigyelendő a doboz, ne hogy rossz, hatástalan vagy éppen lártékony praeparatumot kapjon az ember. Kizárólag Erzsébet-Labdacsock kéréndők: ezek használati utasításával s a fenti aláírással vannak ellátva.

Főraktár: Bécs, NEUSTEIN FR. gyógyszer-tára „a szt. Lipóthoz“ a Planken és Spiegelgasse sarkán. 3-12

Sarg-féle egészségügyi hatóságilag megvizsgált

KALODONT

(a fogak szép-sége)

KALODONT

elismert nélkülözhetlen fogtisztító szer.

KALODONT

Illata üdítő s igen célszerű utazásnál.

KALODONT

A bel- és külföldön legkedvezőbb eredményt használhatók.

KALODONT

Alkalmass csomogolása, olcsósága és használatnál tisztasága következtében az udvar, főmenseg s az egyszerű polgári háznál egyaránt található.

KALODONT

Kapható minden gyógyszerésznél ill. tisztasáruznál stb.

KALODONT

Ára: 35 kr.

KALODONT

Ára: 35 kr.

utánzatoktól!

Legjobb védőszer fertőzés ellen.

A legfőbb körökből való elismerések minden drb mellett található.

Magas jutalékot,

esetleg szabott fizetést adunk ügyünknek, kik törvényileg megengedett sorsjegyek részletfizetés mellett eladásával foglalkozni hajlandók.

Fővárosi váltóüzlet társaság Adler és társa Budapest.

A köbányai első magyar

részvény serfőződe

kerületi képviselősege és főlerakata Zomborban, vásártér

ajánlja kitűnő minőségű sűrű, úgy palackokban valamint borokban eredeti serfőződe árak mellett.

10 palackotként bérletre is bocsátandó. Magaslat a nagyraesésű fő-összeg fordulatba ajánlja mindam részletfizetéssel

Jaros Gusztáv.

Figyelmeztetés. Varsókban nem ritkán egy vidéki serfőződe nyitott raktárt, mely ismerve sém jó hírnevét szal lapokká a n. é. Lőrincz győztes voltánál, hogy győztes készítményét felsőszótt min gőves-és h. mis emittéssel, melyek szőzge hasonló címekkel látja el. Kerem tehát a n. é. sertőzgyőztes közönséget saját érdekeiben is mndé esék. Képbányai első magyar részvényserfőződe és arra figyelmű szivesedjék hogy a címekben teljes neven mellett „Első magyar részvényserfőződe“ olvasható legyen.

MINDEN KÖHÖGÉS

valamint mindennemű elatarus megbetegedés a légesítőn, gége baj, tüdőbaj, továbbá lélekzést nehézségek, szűk-mellűség, nyálkásság, számarhurut, gége csiklandás és kezdő tuberkulozis leggyorsabban elavulttatnak, a már évek óta jó hatásként elismert „Szent György téa“ egy csomag ára 50 kr. és a hozzá tartozó „Szent György porok“ egy doboz ára 50 kr. a használati utasítással együtt. Par napi használat után már is észlelhető ezen gyógyszer hatása. Két adagnál kevesebb nem küldtek szét. Postásátalódságnál 20 krral több számtalatt Megrendelhető eskis a „Szent György“ hűz czimzett gyógyszerertáiban Bécs V.2 Wimmergasse 23.

Elismert legtisztább alkalikus

KRONDORFI

SAVANYUVIZ
asztali- és gyógy-viz

orvosi tekintélyek tapasztalata szerint kiváló gyógyhatással bír köhögés és rekedtségnél, tüdő-, gyomor- és hólyag-hurutnál

Borral vegyítve felségség ital. Kapható Zomborban minden fűszerkereskedésben.

Magyarországi főraktár:

Bauer Lajos és testvére Budapest, Arany János-utca 9. sz.

PSEPHOFER J.-féle

gyógyszer-tár

BÉCSBEN I. KER., SINGERSTRASSE 15. SZ. a „zum goldenen Reichsapfel“

Vertiszlító labdacsock, ezélt általános labdacsock neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel esünyen alig létezik betegség, melyben ezen labdacsock hatásait észreveszen be nem bizonyították volna. Értédezők óta ezen labdacsock általános elterjedésnek árundának és alig van esküd, melyben ezen kitűnő háziről készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsock háziről ajánlatnak és ajáltak minden oly bajknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epa-zavarok, májbeteg, köhög, vertulalás, aranyér, hirtelenség s hasonló betegségeknél. Vertiszlító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak verszenység s az abból eredő bajknál is: így sapórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vertiszlító labdacsock oly könnyen hatnak, hogy a legesélyesebb bajokat sem okoznak és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de meg gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevetők.

Számtalan halálról melyet e labdacsock fogyasztók a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségektől után engedségük visszanyerése folytán hoztak intézetek, ezen helyen eskis nehányt említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, aki ezen labdacsockot egyszer használta, meg vagynék győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Tekintetes ur! Schill-hack, 1888, október 22-én. Alálit kéri, hogy felette hasznos és kitűnő vertiszlító labdacsockból ismét 4 csomagot küldjen sziveskedik. Neureiter Ignaz, orvos. Tek. ur! Hrasche, Fildik mellett, 1887, sept. hó 12-én.

Isten akaratá volt, hogy az Ön labdacsocki kezem közé kerültek melyeknek hatásait eszemél I megront. Ez gyermekemben meghűttem olyannra, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a halál köz volték ha az Ön vertiszlító labdacsock engem menteték volna meg. Az Isten álja meg Önt ezért szerzem. Nagy hálom van, hogy ezen labdacsock engem is tökéletesen fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak. Kniebe Terec.

Melyen tisztelt ur! Boos-Ujfalvy, 1887, November 0-én. A legértőbb közönségem mindom eszemél Önnök 60 éves nagy-némén nyeltem. Az életem 5. évet óta át szenvedett gyomorhurutot és vörkörségben, már életet is megunta, különöleg egyébként le is mondtam, midén véletlenül egy doboz kapott az Ön kitűnő vertiszlító labdacsockot s azoknak általa használati olyann tökéletesen gyógyult. Legfőbb tisztelettel. Wenzettel József.

Tekintetes ur! Eichengraben, Gföll mellett, 1888, márcz. 27-én. Alálit ismételnék ké 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitűnő labdacsockból. El nem mulasztom legnyóbb elismerésemet kifejezni ezen labdacsock ereke felett és azok, a hol eskis alkalmam nyílik, a szerződének legmegelőgöben fogom ajánlani. Ezen házirőlom teljeszésmint használatára Önt eszemél felajánlom. Telj. tiszt. Hahn Ignaz.

T. ur! Gossendorf, Kollách mellett, Salfeld 1888, okt. 8-án. Feltörem, miszerint az Ön vertiszlító labdacsockból egy csomagot 6 dobozzal külden sziveskedik, csak az Ön eszólások labdacsocknak köszönöm, hogy egy sör-morból, mely engem öt éven át gyórt, meg-ez hatásként. Ezen labdacsock máram sokasán fognak kifogyai, s midén legfőbb közönségemnek nagyok tisztelettel. Zwickl Anna.

Ezen vertiszlító labdacsock eskis a Pserhofer J.-féle, az „arany biróalmához“ czimzett gyógyszerertáiban, Beesben I. Singerstrasse 15. sz. a. készíttetnek valódi minőségben s egy 15 szent labdacsock tartalmú doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazatik, 1 frt 05 kkr. kerül; lérmmentelen utasítással küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldtek el.

Az öszeg előlétet beküldésnél (mí legjobban postautalványon eszólódtattik) bérmentesen küldésselel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr. 2 csomag 2 frt 30 kr. 3 csomag 3 frt 35 kr. 4 csomag 4 frt 40 kr. 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 kkr. kerül.

NB. Nagy eltarthatóságnak következtében ezen labdacsock a legkülönbözőbb netek és alakok alatt utasítottak: ennek következtében kérték eskis Pserhofer J.-féle vertiszlító labdacsockot követelő és esk is azok tekintetűk valódságát, melyeknek használati utasítását a Pserhofer J. nevalatással vörös szímben van ellátva.

A fenti különlegességeket kaphatók Török József gyógyszerész urnál Budapest, Király-utca 12-ik szám.

Hirdetmény.

Van szerenőség a n. é. hólygközönség beesés tudomására juttatni, hogy bécsi bevásárlási utamból visszatérve, a legújabb

párizsi divatu kalapokat

a legolcsóbb árak mellett raktáron tartok. Miután pedig üzletemben Budapestről kitűnő divat-árusnót alkalmaztam mindennemű kalapokat átalakításra is atvállalok.

Neuhauser Malvin

nő divatárusnő Zomborban, fő-utca Goldfalu Sándorral szemben.